

Budapestre vonatkozó újságcikkek		Osztályozás	
Szerző: <i>Pinkler János</i>	Tárgy: <i>333.32</i>	Hely: <i>1962</i>	
TEGYÜNK ELLEN!		Helyszám	
Felelőtlen vidékiek, akik megoldhatatlan problémákat okoznak a fővárosban		(Köt. v. füz.) (Oldal)	
<i>Népszavazás</i>		(Idő)	
<i>1962. júl. 8.</i>		(Hely)	

Határozatot hozott a XX. kerületi Tanács: Pesterzsébeten le kell bontani a Dózsa György út és Marosújvár utca sarkán levő épületet, mert életveszélyes és rontja a környék képét. A tanács vezetői közölték a ház lakóival, hogy valamennyiüket rendes lakásba helyezik. Néhány héten belül a ház lakóinak száma a többszörösére növekedett — felelőtlen vidékiek költöztek a szűk, egészségtelen, veszélyes lakásokba, természetesen a nyereszkeskedni akaró, régi lakók beleegyezésével. A házban van például egy üzlethelyiség, ahol egy idős asszony lakik. Négy férfit vett a lakásba ágybérletnek, aztán egy vidéki asszonyt egy gyerekkel, később ugyancsak egy vidéki asszonyt három gyerekkel. Rettenetes állapotok uralkodnak ezekben a lakásokban, de hát a lakók arra számítanak, hogy a házat úgyszólván lebontják, s akkor a tanács kénytelen nekik lakást adni. Mégpedig új főbérletet, hiszen, igényjogosultak, s „joguk” van a megfelelő elhelyezéshez ragaszkodni.

A hivatlan vendégek fenyegetőznek

A tanács természetesen ezt nem tudja, de helyesen, nem is akarja megtenni. Az utcára viszont nem tehet ki senkit. Így hát egy megoldás van: az épületet mégsem bontják le. Ez viszont kiváltja a környékbéli lakosság felháborodását, akik csak annyit látnak: a tanács vezetői nyilvánosan bejelentették, hogy az ócska épületet felszámolják, mindenkinek rendes lakást juttatnak, s most mégis megszegik ígéretüket...

Bozsik József elvtárs, a XX. kerületi Tanács elnöke sok olyan esetet sorol, amikor vidékről a fővárosba költözött emberek követelődnek, sőt, fenyegetőznek, mert nem kapnak lakást. Itt van például Horogszegi Károlyné (XX., Szilágyi Dezső utca 18.), aki négy gyerekével, négy esztendővel ezelőtt, Soltsszentimrérről jött Budapestre. Egy személyi tulajdonban levő ház húsfüstölő helyiségebe költözött be, embertelen körülmények közé. Lauer Ferencné háztulajdonos befogadta őket, hiszen őt csak az anyagiak érdekelték. Most Horogszeginé — akinek Soltsszentimrén volt hol laknia — mindennapos vendég a tanácsnál, és „felháborodott” leveleket ír a párt- és állami vezetőkhez is, azzal fenyegetőzve, hogy ha nem segítenek rajta, akkor odaköltözik a Parlament elé!

A közösség kárára

Ugyancsak négy gyermekére hivatkozva követel lakást Adamicska József (XX., Nagy Győri István utca 64.) is, aki tavaly jött fel Gádorosról Budapestre. A férfi odahaza tűzoltó volt, a felesége a termelőszövetkezetben dolgozott. Budapestben anyósáék kétszobás-összkomfortos lakásának fürdőszobáját foglalta el hatodmagával — másutt már nem fértek el, hiszen addig is 14-en (!) laktak a lakásban. Adamicskáék most lakást követelnek, s arra hivatkoznak, hogy akadnak a kerületben olyanok, akik egy vagy két gyerekkel is lakást kaptak. S ez igaz is — de ez esetben olyan tősgyökeres budapestiekről van szó, akik hosszú-hosszú évek óta várnak sorukra, s akik méltán várnak a

fővárosban lakást, hiszen soha nem voltak vidékiek, s nem hagytak ott felelőtlenül egy vidéki ott-hont.

Bizony, sokan gondolkoznak úgy, mint Adamicskáék vagy Horogszegiék: megcsinálják a bajt, aztán azt követelik, hogy az állam, a tanács, a társadalom segítsen rajtuk. Egyéni felelőtlen-ségük társadalmi problémává nő. Hiszen Budapestre az költözik, aki akar, annak a helyes elméletnek megfelelően, hogy nem lehet az állampolgárokat szabad mozgásukban, életfeltételeik szabad megválasztásában megakadályozni. A Budapestre özönlő, talaj és lakás nélküli vidékiek viszont akadályozzák a főváros lakosságát abban, hogy egyre jobb körülményeket teremtsen maga és gyermekei számára. Az egyéni felelőtlen-ség és a közös társadalmi erőfeszítések olyan ellentéte ez, amelyet a társadalom, a többség érdekeinek megfelelően meg kell oldanunk.

Arról is szólnunk kell, hogy már született néhány jogszabály,

amely korlátozni igyekszik a vidékiek fővárosba áramlását. A munkába állást tanácsai igazolás-hoz kötétték, s ahhoz, hogy egy volt vidéki lakos a fővárosban lakásjogosulttá váljék, ötévi budapesti tartózkodás szükséges. Sajnos, a tanácsai igazolások kötelezővé tétele után sem csökkent a fővárosba áramlók száma. Ami pedig ezt a bizonyos ötesztendei várakozási időt illeti, a gyakorlatban nem sokat jelent, hiszen lakásgondjainkat nem tudjuk megoldani öt esztendő alatt. Még nem sikerült lakást biztosítani számtalan budapesti családnak, amely öt esztendővel ezelőtt nyújtotta be lakásigénylését és a legjogosultabbak közé tartozónak találtak. Tehát az ötesztendei várakozás aligha tart valakit vissza attól, hogy a fővárosba költözzön. Arra viszont alkalmas, hogy nagy hangú követelődőknek érvet adjon: amint leteleik az öt esztendő, rohannak a tanácshoz, azonnal főbérleti lakást követelnek.

Komolytalan megkötöttségek

Az állami tulajdonban levő lakásokban a bejelentkezés bizonyos előfeltételekhez van kötve. Albér-lő vagy ágybérlet csak rendőrségi engedéllyel jelentkezhet be. Csak-hogy a rendőrség pusztán bünygyi és erkölcsi szempontból dönthet az engedély megadásáról. Így aztán még állami lakásba is, ha a bérlet beleegyeznek, az költözik, aki akar. A személyi tulajdonban levő házaknál (olyan külső kerületben, mint a XX. kerület is, a lakásoknak több mint 90 százaléka személyi tulajdonban van!) még eny-nyi megkötöttség sincs. A tulajdo-nosok minden sufnit, mosókon-hát, padlást kiadnak. Ebben senki nem akadályozza és a jelenlegi jogszabályok szerint nem is aka-dályozhatja meg őket. Viszont mivel emberi lakás céljaira alkal-matlan helyiségben laknak, a be-költözők azonnal igényjogosult-tá válnak, sőt, az első, legsür-gősebb kategória illeti meg őket, mivelhogy nincs lakásuk. Az hogy valamikor volt, nagyon kis szerepet játszik. A rendelet csak azt mondja ki, hogy nem kaphat lakáskiutalást az, aki három esz-tendőn belül főbérlettel rendelke-